

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS**NUTARTIS**

2023 m. vasario 27 d.

Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Andžej Maciejewski, Antano Simišio (kolegijos pirmininkas) ir Algirdo Taminsko,

susipažinusi su 2023 m. vasario 13 d. paduotu **ieškovų D. B., V. J., A. J., A. B., V. J., D. S., V. B., R. B., V. T.** kasaciniu skundu dėl Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. lapkričio 24 d. sprendimo peržiūrėjimo,

n u s t a t ė:

Ieškovai padavė kasacinį skundą dėl Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. lapkričio 24 d. sprendimo, kuriuo panaikintas Alytaus apylinkės teismo 2022 m. gegužės 24 d. sprendimas ir 2022 m. birželio 17 d. papildomas sprendimas ir atmestas ieškinys dėl paveldėjimo teisės liudijimo pagal įstatymą pripažinimo negaliojančiu, nuosavybės teisės registracijos panaikinimo bei termino palikimui priimti atnaujinimo, peržiūrėjimo. Kasacinis skundas paduodamas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir [CPK](#)) 346 straipsnio 2 dalies 1, 2 punktuose įtvirtintais kasacijos pagrindais.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų ([CPK 346 straipsnio](#) 1 dalis). [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalyje nustatyta, kad pagrindai peržiūrėti bylą kasacine tvarka yra: 1) materialinės ar procesinės teisės normų pažeidimas, turintis esminės reikšmės vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, jeigu šis pažeidimas galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui; 2) jeigu teismas skundžiamame sprendime (nutartyje) nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos; 3) jeigu Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktika ginčijamu teisės klausimu yra nevienoda.

Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais ([CPK 347 straipsnio](#) 1 dalies 3 punktas). Be to, [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, jog kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliamų teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui ir taikymui. Taigi kasacinis skundas gali būti priimtas tuo atveju, kai jame nurodytas bent vienas kasacijos pagrindas, numatytas [CPK](#) 346 straipsnyje, bei nurodyti išsamūs teisiniai argumentai, patvirtinantys nurodyto kasacijos pagrindo buvimą ([CPK 347 straipsnio](#) 1 dalies 3 punktas).

Kai kasacinis skundas paduodamas [CPK](#) 346 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina pateikti teisinius argumentus dėl pažeistos (pažeistų) materialiosios ar proceso teisės normų (normų), ir tai, kad šis (šie) teisės pažeidimas (pažeidimai) turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui. Ypatingas dėmesys kasaciniame skunde turi būti teikiamas argumentams, kad šis teisės pažeidimas (pažeidimai) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas [CPK](#) 346 straipsnio 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią kasacinio teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą byloje, kurių faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuoti pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios kasacinio teismo suformuotos praktikos.

Ieškovai kasaciniame skunde teigia, kad apeliacinės instancijos teismas netinkamai taikė [CK](#) 1.5, 5.57 straipsnio normas, netinkamai vadovavosi teismų praktika dėl šių normų taikymo, todėl nepagrįstai neatnaujinano termino ieškovams palikimui po tėvo ar senelio mirties priimti. Nagrinėjamu atveju egzistavo aplinkybės, kurios pripažintinos svarbiomis priežastimis, sutrukdžiusiomis priimti palikimą, t. y. po palikėjo mirties (1984 m.) liko gyva jo sutuoktinė, todėl visų septynių vaikų manymu, palikimas turėjo atitekti pergyvenusiai sutuoktinei, tačiau tik vėliau paaiškėjo (2020 m. išviešintais duomenis), kad vienas iš paveldėtojų (atsakovas) priėmė palikimą. Po M. T. mirties niekas neatliko kokių nors veiksmų palikimui priimti, tiesiog visi vaikai ir anūakai toliau faktiškai valdė turėtą. Teismas turėjo įvertinti šias aplinkybes, taip pat atsakovo elgesį vertinti kaip akivaizdžiai nesąžiningą. Šiuo atveju svarbu tai, kad visi ieškovai žodinio proceso metu išsakė savo poziciją, o atsakovas, motyvuodamas sveikatos sutrikimais, atsisakė duoti parodymus. Teismas turėjo atsižvelgti ir į tai, kad tarybiniais laikais nebuvo nuosavybės teisių registravimo tradicijos ir nuoseklaus teisinio reglamentavimo, todėl sunku reikalauti iš ieškovų preciziško teisinių procedūrų laikymosi. Šiuo atveju reikšmės turi ne tik ieškovų nežinojimas, bet ir klaidinantis atsakovo elgesys. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad ieškovai pasirinko savo teises ginti prašydami atnaujinti terminą palikimui priimti, o ne prašydami nustatyti juridinę reikšmę turintį faktą, kad jie priėmė palikimą faktiniu valdymu.

Kasaciniame skunde nurodoma ir tai, kad teismas netinkamai vertino įrodinėjimą ir įrodymų vertinimą reglamentuojančias teisės normas. Teismas turėjo įvertinti atsakovo elgesį visus 35 m. po palikimo priėmimo (ne tik kreipinąsi į notarą, paveldėjimo liudijimo gavimą, bet ir tai, jog jis sąmoningai neišviešino palikimo priėmimo fakto, slėpė jį nuo kitų įpėdinių, nors šie investavo nuosavas lėšas į atsakovo faktiškai paveldėtą turėtą). Teismas neįvertino įpėdinių tarpusavio santykių, kad jie niekada neturėjo nesutarimų dėl paveldėto turto, sodybos naudojimo.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, skundžiamų teismų procesinių sprendimų motyvais ir jų pagrindu padarytomis išvadomis, sprendžia, kad kasaciniame skunde nekeliami tokių teisės klausimų, kurie atitiktų [CPK 346 straipsnio 2 dalyje](#) nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Atrankos kolegijos vertinimu, kasacinio skundo argumentais nepagrindžiama, kad teismai netinkamai aiškino ir taikė skunde nurodytas materialiosios ir proceso teisės normas, nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos, ir kad tai galėjo turėti įtakos neteisėtiems teismų procesiniams sprendimams priimti. Be to, skunde neformuluojama teisės problema, kuri turėtų esminę reikšmę teisės aiškinimo ir taikymo vienodinimui, teismo precedento suformavimui.

Kasacinis skundas pripažintinas neatitinkančiu [CPK 346 straipsnio](#), 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakytina priimti ([CPK 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktai](#)).

Atsisakius priimti kasacinį skundą, už ieškovų kasacinį skundą sumokėtas žyminis mokestis grąžintinas jį sumokėjusiam advokatui J. V. ([CPK 350 straipsnio 4 dalis](#)).

Atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais ir 4 dalimi,

n u t a r i a :

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir grąžinti jį padavusiems asmenims.

Grąžinti J. V. (a. k. (duomenys neskelbtini) 188 (vieną šimtą aštuoniasdešimt aštuonis) Eur žyminio mokesčio, sumokėto 2023 m. vasario 13 d. banko AB „Swedbank“ mokėjimo nurodymu Nr. 230.

Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai

Andžej Maciejewski

Antanas Simniškis

Algirdas Taminskas